

Obsah

7 Úvodem

1945 – 1949

- 9 Mladí hrají divadlo na náměstí
10 Mínula doba literárních manifestů
11 Proč budu volit komunisty
12 Černé září 1941
16 Bludná pouť poezie (*Ivan Jelínek: Básně*)
18 Hledání a nalézání Františka Hrubína
22 Anti-Gide (*St. K. Neumann: Anti-Gide*)
22 Poezie za mřížemi
25 Karel Hynek Mácha
28 Nad čtyřmi knihami Josefa Hory (*Josef Hora: Kniha domova*)
30 Epická skladba Josefa Hory (*Josef Hora: Pokušení*)
31 Tanec mezi větrnými mlýny
32 Za divadelním zákonem – ticho po pěšině
33 Podivný projev pana ministra Stránského
34 John Steinbeck: O myších a lidech
36 O čem nepíší Bromfieldové (*Richard Wright: Syn černého lidu*)
39 O svobodě projevu, St. K. Neumannovi a roji mšic kolem zářícího dolaru
41 Dvojí cesta americké kultury
43 Několik poznámek k novým cestám poezie
45 Přiveďte milióny lidí
48 Známe opravdu Mikoláše Alše?
50 Mlčí opravdu naši umělci?
52 Umělci, kultura a stát
54 Realistické divadlo lidu
55 Dáme knihu opravdu všem?
56 To už je vrchol všeho!
57 Kdo má zájem na zvrácení divadelního zákona
58 O poctivosti v nenávisti
61 Líc a rub jednoho svědectví (*H. B. Gisevius: Až k bořkému konci*)

- 62 Šrámkovo básnické dílo (*Fráňa Šrámek: Básně*)
 63 Johanka z Arku aneb také lid a páni
 65 I v kultuře zrada národa jejich programem
 66 Bedřich Václavek – základ i směr
 69 Tragický přelom Josefa Hory
 70 Jen prací lze svědčit
 72 František Nechvátal: Oheň a meč
 73 Skutečnosti tváří v tvář (*Ladislav Štoll: Skutečnosti tváří v tvář*)
 75 O pravdu a poctivost v umění I
 77 O pravdu a poctivost v umění II
 80 Lidu opravdovou kulturu – ne buržoazní odpadky
 83 Vrchlického Selské balady
 84 A. P. Čechov – básník malého člověka (*V. Jermilov: Talent*)
 86 Nad prvními svazky šaldovského souboru
 89 Kniha sovětského hrdinství (*Petr Pavlenko: Štěstí*)
 92 Nad ročníkem Varu
 94 O krachu západní kultury
 97 Světová kultura na straně míru
 102 Čestné slovo básníka (*František Halas: V řadě*)
 104 Puškinovo dílo našemu čtenáři
 107 Dvě noci
 110 Já – toho věstec od Beskydu lidu
 112 Odešel básník

1950 – 1953

- 114 Závadovo Město světla
 118 K posmrtným šedesátinám Karla Čapka
 122 Nezvalův Zpěv míru
 125 Mistr vraždy
 132 Podávají si ruce
 137 Ilja Erenburg – tribun míru (*Ilja Erenburg: Za mír*)
 141 Básník, který jde s námi
 143 Město o jedenácté hodině (*Zamyšlení nad jedním italským filmem*)
 147 Za písťalou krysaře
 153 Slovo o vlasti

1954 – 1956

- 159 Povídky o prostých lidech včerejška a dneška (*Karel Nový: Údolí květů*)
 162 Vřelá kniha o domově (*Javorový list Jána Kostry*)

- 167 Básně Fráni Šrámka
 168 Nad stránkami Mahenovy Rybářské knížky
 170 Ometené koště
 172 Děti Hirošimy
 175 Moudrá kniha o literatuře (*M. J. Kalinin: O literatuře*)
 182 Rodná po duchu i srdci
 185 Diskusní příspěvek na konferenci o díle Jana Nerudy
 190 Julius Fučík s námi agituje
 196 Básník lidu, básník práce (*Zamyšlení nad dílem J. V. Sládka*)
 201 Velké moře a malý hrníček
 207 Nepodceňujme velikou zbraň poezie
 215 Pišme o konkrétním životě
 218 Zlatým štětcem malovaná
 221 „Mrtvá země“ pro živou připomínku (*T. Svatoopluk: Mrtvá země*)
 224 Z nejbohatší knihy
 227 Bojovné a vroucné slovo básníka
 (*Wladyslaw Broniewski: Nepokořená píseň*)
 231 Všední příběh
 234 Náš St. K. Neumann
 238 Kniha boje o nový český charakter (*Vilém Závada: Polní kvítí*)
 247 Svoboda spisovatele je v pravdivosti
 259 O výchovném poslání naší literatury
 267 Literatura – společné dílo
 271 První svazek českého vydání díla Vladimíra Majakovského
 272 Nad posledním splávkem Václava Řezáče
 275 Vzácný kulturní odkaz lidstva (*Homér: Odyssea*)
 277 Vstříc tvořivému životu (*Můj zpěv F. Hrubína*)
 281 Civilizace proti člověku (*R. Bradbury: 451 stupňů Fabrenbeita*)
 284 Obrazy
 289 Pan Mollet to nemá rád
 290 Heinova politická próza
 293 Mužný hlas
 295 Uprostřed cesty (*J. J. Paulík: Velké dobrodružství*)

1957 – 1959

- 298 Nikdy už, kamarádi! (*Zamyšlení nad novým filmem o věcech dávných, nedávných a dnešních*)
 304 Nezaschlá paleta (*Nad výstavou Ludvíka Kuby*)
 306 Lidé proti atomu (*Halldór Laxness: Atomová stanice*)
 310 Kniha o budoucích lidech (*Jan Weiss: Země vnuků*)

- 312 Antilské elegie (*Nicolás Guillén: Antilské elegie*)
 315 Velký příklad života a díla
 319 Kniha ze života pro život (*Valentin Ovečkin: Krušné jaro*)
 321 Žijí, kdo bojují (*E. M. Remarque: Čas žít, čas umírat*)
 325 Opustíš-li mne (*Zdeněk Plubař: Opustíš-li mne*)
 328 Socialistické umění – společné dílo našich umělců
 338 Ne pasivitu, ale činnost (*Jiří Orten: Deniky*)
 344 Howard Fast ve dvojím zrcadle
 347 První krok v mracích, druhý krok – kam?
 349 Jeřábi táhnou na západ
 354 Sága z moderní doby (*A. Kédros: Zápisky pana Ypsilantise*)
 357 Americké městečko (*Erschine Caldwell: Městečko Estherville*)
 359 Obraz heroického života (*Romain Rolland: Beethoven*)
 364 Steinbeckovo podobenství (*John Steinbeck: Perla*)
 366 Vášnivý hlas (*Músa Džálil: Moabitský deník*)
 369 O Ranním vlaku naděje
 370 Polabí
 372 Literatura jasného životního názoru
 376 Dva hlavní problémy
 385 Vzkaz
 387 Poznámky o poezii

1960 – 1964

- 394 Nad živoucími stránkami
 400 Zdravice Františku Hrubínovi
 402 Zdravice Karlu Novému
 403 K mladým spisovatelům
 409 Několik poznámek o literární kritice
 421 O umělecké kritice
 424 Cesta pěšky (*Vilém Závada: Cesta pěšky*)
 427 Vesmírné jaro
 429 Lidice varují
 435 Čtyřicet let zápasů a tvůrčí práce
 446 V průsečku života
 448 Plaťme velkým dílem
 451 Únorové zastaveníčko
 453 Máme odpovědnost za celý život
 458 Zemřel Zdeněk Nejedlý
 460 O literatuře
 464 Jiří Wolker
 465 Zemřel Jan Petrmichl
 467 Kde buší srdce země

1965 - 1967

- 470 Zem, z níž jsme vyšli
 472 Oč se přeme
 487 Italské střípky
 499 Říjen nám svítí na cestu
 501 Z pozice síly kulturní společnosti
 505 Umění - zábava a co dál?
 510 Co skrývají jeskyně?
 512 Almerie, Almerie ...
 515 Nejen společnost
 520 Smoglé slepice aneb Senzační prespektivy evropské politiky
 523 Když se přehoupne duben
 525 Jaro na postupu
 529 Živočichopis nacismu (*G. M. Gilbert: Norimberský deník*)
 534 Hudební senzace
 537 Z dopisu Jarmile Glazarové
 539 Netendujete náhodou k minimalizaci kontaktů?
 543 Rustaveli
 545 Je mrtev příběh?
 549 Kultura v úsilí o společenský pokrok
 553 Na běhu dnů, v proudu života (*Karel Čapek: Na běhu dnů*)
 556 Několik poznámek k takzvané evropské integraci kultury
 568 Mistrů proměn
 571 Něco navíc
 575 O kulturní vztah ke kultuře
 585 Tady jsme doma

1968 - 1972

- 593 Naše země potřebuje klid
 595 K šedesátinám V. Dobiáše
 597 Demokracie, která se živí vraždami
 599 Znovu Říjen
 603 Jediná cesta
 609 Živí se usmívají do budoucnosti
 615 Nesporný vavřík leninismu
 622 Význam Leninových myšlenek pro naši kulturu
 628 K základní orientaci naší kultury
 634 Tři otázky
 637 O životně pravdivé umění
 642 Kdo odevzdá svůj lístek ve znamení revoluce
 651 Nelze tě slavit jen slovem
 653 O literatuře a věcech nakladatelských

- 661 Tvé doma
664 Dopis Jarmile Glazarové
666 Tobě, mladý kamaráde
669 Umění – krása i zbraň
673 Listuji knihou

1973 – 1978

- 681 Čtyři básně
682 Zásoba světla (*Výbor sovětské ruské poezie*)
685 Zem, z níž jsme vyšli
691 Ve jménu života i radosti i krásy
696 Cesta pěšky
700 Poezie tkví v lidu
704 Cím je mi poezie
708 Několik slov o Josefu Rybákovi, jeho verších a jeho malování
715 Žijeme v této zemi
723 Nehynoucí poselství
726 Jakási „charta“
728 O poezii
729 Opustila nás Jarmila Glazarová
732 Žijeme v neklidném století
738 Živé poselství literatury
742 Jak vzniká báseň
745 Nadechni se a leť (*Karel Šys: Nadechni se a leť*)
747 Vratislav – cesta míru (*Světový kongres intelektuálů znovu po třiceti letech*)
- 752 Doslov
761 Ediční poznámka
762 Bibliografie
771 Jmenný rejstřík